

SAUE LASTEAED MIDRIMAA

ÕPPEKAVA

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. LASTEAIA ÜLDANDMED	4
1.1. Lasteaia liik.....	4
1.2. Lasteaia eripära	4
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA ÕPIKÄSITUS	6
2.1. Üldeesmärgid.....	6
2.2. Õppe- ja kasvatustöö põhimõtted	6
2.3. Õpikäsitus	7
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	10
3.1. Õppeaasta.....	10
3.2. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine.....	10
3.3. Koostöö lapsevanematega	11
3.4. Koostöö lastega.....	12
4. ERIVAJADUSTEGA LAPS	13
4.1. Erivajadustega lapse märkamine ja toetamine.....	13
4.2. Eesti keele kui teise keele õpe	14
4.3. Sobitusrühm.....	14
5. EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	15
5.1. Mänguoskused.....	15
5.2. Tunnetus- ja õpioskused	16
5.3. Sotsiaalsed ja enesekohased oskused	19
6. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD ÕPITULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL.....	23
6.1. Mina ja keskkond.....	23
6.2. Keel ja kõne	24
6.3. Matemaatika	26
6.4. Kunst.....	27
6.5. Muusika	29
6.6. Liikumine.....	30
7. ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD.....	32

LISAD:

LISA 1. Lapse arengu hindamise süsteem

LISA 2. Lapse arengu hindamise abimaterjal

SISSEJUHATUS

Õppekava on dokument, mis määrab kindlaks Saue lasteaia Midrimaa õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseti.

Lasteaia õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772>). Õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid. Õppekava koostamisel arvestatakse hoolekogu ettepanekutega.

Lasteaia õppekava kinnitab pedagoogilise nõukogu ettepanekul lasteaia direktor käskkirjaga.

1. LASTEAIA ÜLDANDMED

1.1. Lasteaia liik

Saue lasteaed Midrimaa (edaspidi lasteaed) on Saue valla munitsipaallasteaed.

Lasteaed asub selleks 1986. aastal ehitatud ja 2005. aastal juurdeehituse saanud hoones. Alates 2023. aastast on lasteaial juures lisarühmade jaoks 2 moodulit ning 2 rühma paiknevad eraldi hoones Kütise tänaval.

Lasteaias on 21 rühma, neist 1 on sobitus-, 3 liit- ja 17 aiarühma. Õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteaias eesti keeles. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on riikliku õppekava põhjal koostatud lasteaia õppekava. Lasteaia edasised arengusuunad on planeeritud arengukavas. Lasteaias läbiviidavad õpetegevused lähtuvad lõimingu põhimõtetest, on mängulised ja lapse individuaalsest arengust lähtuvad.

Laste arv rühmades sõltub rühma liigist, eripärast ning seadusest lähtuvatest nõuetest rühmaruumidele.

Visioon: Midrimaa laps tunneb tegutsemisest rõõmu, arvestab kaaslastega, saab hakkama erinevates olukordades – on valmis avastama tervet maailma.

Tunnuslause: KOOS AVASTAME TERVET MAAILMA !

1.2. Lasteaia eripära

Saue lasteaed Midrimaa on ainuke Saue linnas paiknev lasteaed. Laste arvu kasvu tõttu Saue piirkonnas, on lasteaia üheks eripäraks pidev suurenemine. Suur ja kaasaegne lasteaed pakub laste iseseisvaks kujunemiseks häid võimalusi. Saue linn ja seda ümbritsev looduskeskkond annab lastele võimaluse uurida, kogeda ja vaadelda ümbritsevat elu erinevate igapäevategevuste kaudu. Rühma õppe- ja kasvatustegevusi planeeritakse kuu- või projektipõhiselt.

Värskest renoveeritud õuealal saavad lapsed aktiivselt tegutseda nende vanuserühmale sobival mängualal. Spordiväljakul on võimalik läbi viia liikumistegevusi. Lisaks lasteaia õuealale on linnas mitmeid põnevaid mängu- ja õppekeskkondi, kuhu on alati võimalik lastega matkata. Lasteaias on lisaks rühmaruumidele mitmeid lisavõimalusi õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimiseks – muusikasaal, suur ja väike liikumissaal, savituba, teraapiatuba ja õpperuum koos interaktiivse projektori kasutamise võimalusega. Õpetajatele on loodud võimalused lisavahendite kasutamiseks. Raamatukogus on suur hulk erinevat laste- ja õppekirjandust. Olemas on õppematerjalid vaatlemiseks, uurimiseks ja

katsetamiseks. Õppetegevuste rikastamiseks on võimalus kasutada robotika, digitehnoloogia jms vahendeid.

Igapäevategevuste ja omavahelise suhtluskultuuri alusfilosoofiaks on Sa Suudad Seda programmi põhimõtted. Programm Sa Suudad Seda on välja töötatud selleks, et kodu, lasteaed ja kogukond omaksid ühist arusaama. Eesmärgiks on saavutada laste, pere ja töötajate sotsiaal-emotsionaalne heaolu. Oluliseks peetakse väärtuspõhist koostööd kõikide koostööpartnerite vahel. Tartu Ülikooli eetikeskus on tunnustanud Saue lasteaeda Midrimaa 2022. aastal Hea lasteaia teerajaja tiitliga. Lasteaed on liitunud tervist edendavate lasteaedade võrgustikuga ning Kiusamisest vabaks programmiga.

Liikumistegevuste mitmekesistamiseks toimuvad 5-7 aastastele lastele talvel suusatunnid ning sügisel ja kevadel ujumistunnid. Õppeaasta võetakse kokku ühise spordipäevaga Saue kooli staadionil ja tantsupäevaga lasteaia hoovis. Muusikategevusi täiendavad iga-aastane lasteaia laulupäev ja mängupeod vanuserühmade kaupa. Koostöös Saue Muusikakooliga toimuvad iga-aastased muusikahuvi äratavad ja pille tutvustavad kontserdid.

Kõik lasteaia töötajad on kaasatud lasteaia arendustegevusse, see tagab võimaluse lähtuda ühtse vastutuse printsiibist. Iga õpetaja ja assistent on liitunud vähemalt ühe töörühmaga. Midrimaal tegutsevad arendustegevuse, kunsti ja kujunduse, Sa Suudad Seda, tugiteenuste, terviseedenduse, ürituste ja robotika töörühmad. Töörühmad korraldavad lastele ja personalile erinevaid ühistegevusi. Lapsevanemate teadlikkuse tõstmiseks ja lasteaia tegevustesse kaasamiseks peetakse oluliseks positiivset suhtluskultuuri, infojagamist ja ühistegevusi. Lisaks rühmas tehtavale koostööle on vanemad oodatud ühisele lipuheiskamisele vabariigi aastapäeval ja kevadisele perepäevale.

Üheks olulisimaks põhiväärtuseks peame KOOSTÖÖD erinevate osapooltega. Koostöö tagab lapsele turvatunde, on vajalik usaldusliku suhte tekkimiseks ning lapsest lähtuva arengu toetamiseks. Varajaseks märkamiseks ja lapse arengu toetamiseks on rühmapersonalile toeks tugimeeskond, kuhu kuuluvad HEV-koordinaator, eripedagoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoog, tugitöötajad ja saviterapeut. Vajadusel kaasatakse lapse ja pere toetamiseks teisi valla spetsialiste.

Ühine Midrimaa väärtusruum, hooliv ja austav suhtumine kõikidesse osapooltesse toetab iga lapse iseseisvuse ja enesejuhtivuse kujunemist.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA ÕPIKÄSITUS

2.1. Üldeesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- 1) lapsele on loodud arengut soodustav keskkond, tagatud turvatunne ja eduelamus;
- 2) toetada lapse loomulikku huvi, hankida teadmisi ja saada kogemusi ümbritseva elu, looduse ja ühiskonna nähtuste kohta, kujuneb terviklik maailmatunnetus;
- 3) laps kasvab aktiivseks, vastutus-, otsustus- ja valikuvõimeliseks, oma otsusele ja tunnustatud käitumisnormidele vastavalt käituvaks, teiste suhtes avatuks, teistega arvestavaks, koostöövalmis inimeseks;
- 4) lapsevanemad saavad tuge, abi ja nõu õppe- ja kasvatusküsimuste lahendamisel.

Iga laps ja iga pere on, lähtuvalt individuaalsetest vajadustest, toetatud.

2.2. Õppe- ja kasvatustöö põhimõtted

Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

- 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2) lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3) lapse loovuse toetamine, mängu kaudu õppimine;
- 5) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 6) lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 7) lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- 8) üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- 9) kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 10) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

Lasteaia **põhiväärtused** on:

<p>MOTIVEERIV MARI</p>	<p>KOOSTÖÖ KATI</p>	<p>JULGE JÜRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • MÄRKAN POSITIIVSET JA TUNNUSTAN SEDA • MINU KÄITUMINE ON TEISTELE EESKUKS • ERIARVAMUSTE KORRAL OLEN AVATUD JA AITAN LEIDA LAHENDUST • TUNNEN RÕÖMU ÜHISTEGEVUSTEST JA OSALEN NENDES AKTIIVSELT 	<ul style="list-style-type: none"> • AUSTAN JA JÄRGIN KOKKULEPPEID • TEEN AKTIIVSELT KOOSTÖÖD ÜHISTE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS • HOIAN JA KASUTAN HEAPEREMEHELIKULT MEIE VARA NII TOAS KUI ÕUES • HOIAN MIDRIMAA TRADITSIOONE JA OLEN VALMIS UUENDUSTEKS 	<ul style="list-style-type: none"> • JULGEN KÜSIDA, UURIDA JA ARVAMUST AVALDADA TOETUDES KOKKULEPITUD VÄÄRTUSTELE • JULGEN PROOVIDA JA KATSETADA NING EKSIMUSTEST ÕPPIDA • USALDAN ENNAST JA TEISI – VÕTAN VASTUTUSE OMA OTSUSTE JA TEGUDE EEST • LOON JA HOIAN MIDRIMAA POSITIIVSET KUVANDIT

2.3. Õpikäsitus

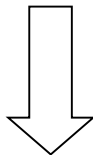
Lasteaia igapäevase tegevuse alusfilosoofiaks on Sa Suudad Seda programmi põhimõtted. Tegevuste korraldamisel lastega, koostöös lapsevanematega ja suhtluses kolleegidega lähtutakse programmi metoodikast. Kõik töötajad on läbinud programmi koolituse selleks, et jõuda lasteaia sarnaste

MÕTTEVIISIDENI

- *Me kõik peame aega planeerima, tegutsemisele eelnevalt mõtlema, reegleid järgima, sotsiaalselt vastutama.*
- *Tulemused tulevad pingutades, visa tööga ja eesmärke seades.*

Saue lasteaed Midrimaa_Õppekava

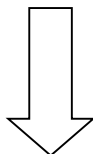
- *Meid toetab enese aktsepteerimine, riskijulgus, sõltumatus ja eneseusk.*

Mõtteviisid toetavad igapäeva- ning õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimise

ALUSPÕHIMÕTTEID

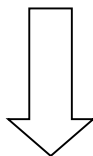
- *Hea läbisaamine teistega – SÕBRALIKKUS*
- *Süsteemsus – KORRALIKKUS*
- *Järjepidevus – PÜSIVUS*
- *Usk iseendasse – ENESEKINDLUS JA OPTIMISM*

Kui täiskasvanu mõistab ja teadvustab endale meie ühise väärtusruumi mõtteviisi ja aluspõhimõtteid, rakendub programm

HARIDUSES

- *Õppekavas*
- *Laste arengu hindamise põhimõtetes*
- *Kogu maja ja rühma töökorralduses*
- *Lastevanemate kaasatuses*
- *Juhistes ja heades tavades*

Kui lasteaia alusfilosoofia on rakendunud iga täiskasvanu mõtteviisis, aluspõhimõtetes ja süsteemis (hariduses), siis saavutame Midrimaa

EESMÄRGI

- *Lapsed on sotsiaal-emotsionaalses arengus eakohase küpsusega ning kooli läheb enesekindel, sõbralik, korralik, püsiv ja optimistlik õppija.*

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit. Pedagoogid koostöös rühma personaliga on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Õppe- ja kasvatustöö toetamisest võtab osa kogu maja personal.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima. Rühmad on sisustatud lapse arengust lähtuvalt ning vahendid paigutatud lastele kättesaadavalt. Lastelt küsitakse neid huvitavaid teemasid ning võimalusel arvestatakse neid kuupõhiselt või projektide planeerimistel. Lapsi, vanemaid, huvigruppe ja koostööpartnereid saab kaasata õppe- ja kasvatustegevuste sisukamaks ja huvitavamaks muutmisesse.

Lasteaia päeva juhatab sisse hommikuring, mis pakub rutiinset ja tuttavat tegevust ning loob turvatunde kogu päevaks. Hommikuringis räägib rühmaõpetaja lahti kogu päeva tegemised ning lastel on võimalik arutleda ja jagada oma olemasolevaid teadmisi käsitletavate teemade kohta.

Igast 5-7 aastaste laste rühmast on 1 esindaja kaasatud laste nõukotta, kus direktor saab lapsi kaasata ka kogu lasteaeda puudutavate teemade aruteludesse.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- 6) tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

3.1. Õppeaasta

Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini.

Personali puhkuste ja laste arvu vähenemise tõttu on juuni ja augustikuus avatud koondrühmad. Juulikuuks kõik rühmad suletakse ning avatakse suvine valverühm, kuhu saab laps koha lapsevanema avalduse alusel. Suvel on õppe- ja kasvatustegevuse sisuks õpitu kordamine ja kinnistamine erinevate mängude ja igapäevategevuste kaudu. Lapsed viibivad võimalikult palju õues.

3.2. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise aluseks on riiklik õppekava ja lasteaia õppekava. Õppeaasta alguses koostatakse üldtegevuskava, mis määrab kogu maja aasta ühistegevused. Üldtegevuskavast lähtudes planeerib iga rühm oma õppeaastat. Ka muusika- ja liikumisõpetaja lähtuvad oma tööd planeerides lasteaia üldtegevuskavast.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog laste vanust, arengutaset ja huve. Õppesisu valikul lähtutakse põhimõtetest – lihtsamalt keerulisemale, lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale, kergemalt raskemale ja konkreetset abstraktsemale.

Rühma õppe- ja kasvatustegevust planeeritakse kas kuu- või projektipõhiselt. Projektiplaani koostamisel ei ole ajalist piirangut, vaid lähtutakse laste huvist ning valitud valdkonna võimalikust arengust. Planeerimisest võtab osa kogu rühma meeskond. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Lapsevanematele on rühmas läbiviidavate tegevuste info kättesaadav veebikeskkonnas ELIIS (www.eliis.ee). Muusika- ja liikumisõpetajad arvestavad tegevuste planeerimisel käsitletava temaatikaga.

Suvekuudel (juuni-august) planeerimist ei ole. Sellel ajal on koos erinevates vanustes lapsed ja tööl erinevad õpetajad. Põhiliseks tegevuseks on mäng toas ja õues ning looduses viibimine.

Õppe- ja kasvatustöö dokument on veebikeskkonnas ELIIS olev rühmapäevik, kuhu pedagoogid teevad iga päev sissekande läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuse sisu kohta ja

analüüsivad laste oskuste kujunemist. Päevikusse kannab rühma pedagoog lastega läbiviidud individuaalsed tegevused ja lasteaia toimuvad ühisüritused. Päeviku täitmist jälgib õppejuht.

Õppe- ja kasvatustegevused viiakse läbi esteetilises ning turvalises keskkonnas. Tegevused seostatakse eelkõige valitud projektiga, kodukoha ja lasteaia eripäraga, looduse, tähtpäevade jms. Õpitavaga tutvutakse võimalikult loomulikus keskkonnas.

Tegevuste ning tegevuskohtade valikul tehakse koostööd ja arvestatakse nii üldisi kui ka projektist lähtuvaid õppe- ja kasvatustegevuse eesmärke, materiaalseid võimalusi, laste huvi, vanuselist ja soolist koosseisu ning lapsevanemate ettepanekuid.

Õppekorraldus ja meetodid:

- laste sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamise põhimõtted (Sa Suudad Seda);
- lapsekeskne metoodika, projektõpe;
- õuesõppe metoodika rakendamine;
- laste tervise edendamine;
- mängu tähtsustamine, mänguoskuste väärtustamine.

Õppekorralduses kasutatakse kolme erinevat võimalust:

- juhtõpetaja, assistent, õpetaja abi;
- kaks õpetajat ja õpetaja abi;
- õpetaja ja kaks assistenti.

Lapse arengu igakülgseks toetamiseks kasutavad õpetajad rühmade tegevuse planeerimisel ja läbiviimisel kattuvat tööaega. Kattuv tööaeg võimaldab õpetajatel lastega läbi viia õppe- ja kasvatustegevusi väiksemates gruppides, toetades iga lapse individuaalset arengut. Kattuv tööaeg annab suurema võimaluse õuesõppe ja teiste aktiivõppe meetodite rakendamiseks.

Õppeaasta võtavad rühma-, muusika- ja liikumisõpetajad ning erispetsialistid kokku eneseanalüüsi koostamisega. Eneseanalüüsis hinnatakse iseenda tööalast pädevust ja arengut.

3.3. Koostöö lapsevanematega

Lapsevanem on oma lapse arengu alal ekspert ning lasteaia igapäevane koostööpartner. Lasteaia peetakse oluliseks vastastikust pidevat infovahetust. Selleks on loodud erinevad võimalused – lasteaia kodulehekülg (<https://lasteaed.saue.ee/>), e-lasteaia veebikeskkond ELIIS, igal rühmal on oma e-posti aadress ning rühmatelefon. Lisaks on infoseinad,

igapäevane suhtlemine, rühmakoosolek vähemalt 1x aastas ning kogu maja ja rühmade üritused, millest vanemad aktiivselt osa võtavad.

Igal õppeaastal toimuvad lapsevanematega arenguestlused (perevestlused). Vestlustel vesteldakse lapsest. Vestluse aluseks on lapse arengu hindamise tulemused. Selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Antakse tagasisidet lapse arengu kohta. Tunnustatakse toimetulekut, edasiminekut, positiivseid hoiakuid. Planeeritakse koostööd lapse arengu toetamiseks ja toimivate lahenduste leidmiseks, vajadusel kaasatakse tugimeeskond lapsevanemate nõustamiseks. Perevestlusteks sobiva aja valib iga rühm laste eest ja rühma eripärast lähtudes ning kokkuleppel lapsevanematega.

Sisehindamise perioodi jooksul viiakse lapsevanemate hulgas läbi küsitlus, kus uuritakse lapsevanemate ootusi ja rahulolu lasteaia tegevusega. Lapsevanematel on võimalus teha ettepanekuid. Oluliseks peetakse vastastikust lugupidavat suhtluslaadi.

Lasteaia hoolekogu osaleb aktiivselt lasteaia igapäevaelu puudutavates küsimustes. Hoolekogu liikmed on kaasatud ühistegevuste korraldamisse, arengukava ja töökorralduse muudatuste aruteludesse. Koos käiakse vähemalt neli korda õppeaasta jooksul.

3.4. Koostöö lastega

Lasteaias toimub laste nõukoda. Laste nõukotta kuuluvad 5-6 ja 6-7 aastaste rühmade laste poolt valitud esindajad. Nõukoda koguneb neli korda aastas. Lapsed on kaasatud lasteaia arendusprotsessi. Nõukoja kaudu kaasatakse lapsi lasteaia üldise elu kujundamisse ja väärtuste loomisesse. Lapsed saavad kaasa rääkida igapäevaelu küsimustes. Mõtestatud aruteludest kasvavad välja ideed, millega loome keskkonna, mis soodustab lapse arengut saamaks terveks, loovaks, empaatiliseks, aktiivseks inimeseks.

Hommiaringis on võimalus kõigil lastel teha valikuid ja avaldada arvamust päeva sündmuste ja tegevuste osas. Projekti planeerimisel arvestatakse laste ideede ja mõtetega. Lastel on võimalus harjutada demokraatia põhimõtetel tuginevat otsustamist ja käitumist.

4. ERIVAJADUSTEGA LAPS

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas. Erivajadusega lapse toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

4.1. Erivajadustega lapse märkamine ja toetamine

Arengulise erivajaduse esmaseks märkajaks on rühmaõpetaja, kes näeb ja jälgib last igapäevastes rühmategevustes. Kui rühmaõpetajad ja/või tugispetsialistid märkavad lapse andekust või üldist eakohase arengu mahajäämust, kaasatakse lasteaias HEV-koordinaator edasiste tegevuste kaardistamiseks.

Eripedagoogiliste, logopeediliste ja/või käitumisprobleemide korral on rühmaõpetajatele ja vanematele toeks majas töötavad eripedagoogid, logopeedid ja sotsiaalpedagoog ning vajadusel on võimalik kaasata ka valla psühholoogi. Igal õppeaastal selgitatakse välja üld- või eritoe vajadusega lapsed ning erispetsialistid esitavad nimekirjad HEV-koordinaatorile 30-ks septembriks. Toevajadusega laste nimekirja kinnitab direktor käskkirjaga.

- Kui pedagoogide arvates on laps mõnel alal andekam, kui teised, soovitatakse seda annet võimaluse korral arendada ka väljaspool lasteaeda, kus on sobivamad tingimused ja võimalused (muusika, kunst, sport jms). Andekad lapsed vajavad individuaalset lähenemist, sest nende erivõimed, iseloomujooned ja probleemid on väga erinevad. Lasteaed teeb andekuse toetamisel ja võimaluste loomisel koostööd lapsevanematega.
- Kui lapse areng on eakohasest arengust märgatava mahajäämusega, algatatakse eripedagoogi soovitusel koostööd lapse individuaalse arengu toetamiseks.
- Kui lapsel ilmnevad lasteaias keskkonnas käitumishäired, mis häirivad rühma ühistegevusi, kaasatakse lapse käitumishäire põhjuste väljaselgitamiseks sotsiaalpedagoog ja/või psühholoog ning lapsevanemad.
- Kõnehäirete või -puute ilmnemisel toetab lapse kõne arengut ja häälikuseadet logopeed. Igapäevast kõnearengut toetavaid tegevusi viib rühmas läbi ka rühmameeskond.

Kõik lasteaia erispetsialistid ja töötajad teevad süsteemselt omavahelist koostööd, et iga laps saaks lähtuvalt tema vajadustest toetatud ning lapse vanemad suuniseid, kuidas kodus last arendada.

Lasteaias on välja töötatud Lapse arengu hindamise süsteem, mis on arengu jälgimise ja fikseerimise aluseks (Lisa 1). Lapsevanemaid informeeritakse lapse arengust veebikeskkonnas ELIIS, individuaalsetes vestlustes või kutsutakse HEV-koordinaatori algatusel kokku temaatiline ümarlaud.

4.2. Eesti keele kui teise keele õpe

Lasteaed toetab erineva kultuurilise ja keelelise taustaga peret. Teist keelt kõnelevad lapsed on integreeritud eesti rühmadesse.

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe. Eesti keele õpe toimub lõimitud igapäevategevuste kaudu rühmas, millele vajadusel lisandub eesti keele tugiõpe. Eesti keele õppetegevuste kavandamisel arvestatakse nii lapse arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

4.3. Sobitusrühm

Erivajadustega laps võetakse võimalusel sobitusrühma vastu vanema kirjaliku avalduse alusel ning nõustamiskomisjoni soovitusel. Lasteaias on 1 sobitusrühm, kus laste suurim lubatud arv on väiksem kui teistes lasteasutuse rühmades, arvestades, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.

5. EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

5.1. Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus. Mängides areneb ja avalduvad lapse mõtlemine, loomingulised võimed, kujutlusvõime, arusaamad, omaalgatus ja loovus. Iga mängukogemus on ühtlasi õpikogemus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

2-3-aastane laps

- 1) toob täiskasvanu ergutusel mängudesse järk- järgult uusi kogetud tegevusi;
- 2) matkib mitmesuguseid igapäevaolukordi;
- 3) mängib nii realistlike lelude kui ka asendusmänguasjadega;
- 4) kooskõlastab erinevaid liigutusi muusikaga;
- 5) matkimismängude kaudu on omandanud erinevaid liigutus- ja kõnemudeleid;
- 6) tegevused on sihikindlamad ja käeliigutused alluvad silmade kontrollile (klotside ladumine, lükkimine), tegutseb ühe mänguasjaga pikemalt;
- 7) tajub esemeid mitme meelega (vaatlemine, kuulamine, kompimine).

3-4-aastane laps

- 1) kombineerib eri allikatest saadud teadmisi ja muljeid, muudab mängu sisukamaks;
- 2) võtab endale teatud rolle, annab sellega mängule suuna, roll saab mängu lähtealuseks;
- 3) õpib mängima kõrvuti, jagama rolle, ühendama koosmängus oma mänguhuve teiste omadega;

4) meisterdab mitmesuguseid esemeid, kasutades selleks erinevaid ehitusmaterjale ning detaile;

5) on järjekindlam ja püsivam, tähelepanu ning taju jaotub mitme tegevuse vahel.

4-5-aastane laps

1) oskab lahendada konflikte, kasutades selleks kõnet;

2) leiab mänguteema, loob süžee ja jagab kaaslastega mängurollid;

3) järgib keerulisemaid mängureegleid.

5-6-aastane laps

1) on nõudlik rolli täitmise suhtes, ühendab eri allikatest saadud kogemusi, teadmisi ja muljeid;

2) mängudes ilmub rollisuhtlus, ideed on mitmekesisemad;

3) oskab mängida üksi, loob keerulisemaid ja mitmekesisemaid mängusituatsioone, kus rolle täidavad mänguasjad;

4) jäljendab täpsemalt täiskasvanute tegevust;

5) oskab ise mängu organiseerida, ühineda rühmadesse ning seada eesmärgid;

6) hindab mängu täpsust ja mängureeglite ausat täitmist;

7) mõtleb ise mängu välja.

6-7-aastane laps

1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;

2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;

3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;

4) täidab mängudes erinevaid rolle;

5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;

6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;

7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;

8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

5.2. Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

2-3-aastane laps

- 1) leiab tegutsemisajendi, plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga, saab aru täiskasvanu suunamisest kõne kaudu;
- 2) plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel;
- 3) keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tähelepanu ei ole veel püsiv;
- 4) tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;
- 5) kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte;
- 6) mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid;
- 7) on omandanud vähese sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada;
- 8) osaleb dialoogis;
- 9) individuaalsel juhendamisel rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;
- 10) tal on ettekujutus arvamõistest ja värvuste nimetusest;
- 11) omandab uusi seoseid, mõisteid, teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu.

3-4-aastane laps

- 1) oskab osaliselt oma tegevusi planeerida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiseta, kuid autoriteetide toel;
- 2) plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;
- 3) hangib tänu keeleoskusele teavet, kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta on;
- 4) saab aru lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- 5) jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;
- 6) mõistab osaliselt lihtsamat kõnet ka ilma toetava vihjeta;
- 7) järgib lihtsaid reegleid;
- 8) huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;
- 9) osaleb ühistegevustes ning teeb koostööd teiste lastega, konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;
- 10) liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi, keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu;
- 11) saab aru arvamõistest, huvitub tähtedest;
- 12) omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.

4-5-aastane laps

- 1) tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;
- 2) reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet;
- 3) tegutseb koos teistega, teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;
- 4) keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid;
- 5) konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboliteid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- 6) osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes;
- 7) räägib esemetest, mida pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib;
- 8) keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümme minutit;
- 9) oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- 10) eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest üldistusastmest;
- 11) tal on ettekujutus numbritest, tähtedest ja sümbolitest;
- 12) omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;
- 13) leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid, kasutab info saamiseks keelt;
- 14) kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (mälustrateegia);
- 15) saab aru mõistatustest.

5-6-aastane laps

- 1) plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada;
- 2) suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-25 minutiks;
- 3) kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;
- 4) kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks;
- 5) järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada;
- 6) kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;
- 7) osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- 8) saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalisi-ruumilist järjestusest;

9) kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudses kui ka sarnases olukorras;

10) kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajalikkust.

6-7-aastane laps

1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;

2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;

3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;

4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;

5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;

6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;

7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;

8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

5.3. Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

2-3-aastane laps

1) saab aru, et inimestel võivad olla erinevad tunded ja emotsioonid;

2) tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;

3) väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;

4) võib karta tundmatuid uusi asju;

5) tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;

6) osaleb täiskasvanuga ühistegevustes, teisi lapsi jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;

7) jagab mõnikord asju ka teistega, valdavalt siiski omandihoidja;

8) loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos;

9) algatab vestlust eri teemadel;

10) täidab igapäevaelu rutiini;

11) järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jälgendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

3-4-aastane laps

1) väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;

2) tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal oma suutlikkusest realistlikku ettekujutust;

3) saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb ja joob iseseisvalt, tal on kujunenud tualetiharjumused);

4) teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;

5) seab endale mõningaid eesmärke ja täidab neid;

6) väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu;

7) püüab vahel teisi abistada ja lohutada, tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;

8) osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale;

9) arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhivad autoriteetid;

10) saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses, püüab täita kodukorra reegleid;

11) saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest;

12) huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas.

4-5-aastane laps

1) hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;

2) väljendab emotsioone ja räägib nendest;

3) suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ja orienteerub oma suutlikkuses;

4) suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;

5) on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;

6) imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere;

7) eelistab sootüübilisi mängu;

8) naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust; teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab;

9) võtab omaks reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmisi teiste poolt, lahendab arusaamatusi kasutades kõnet;

10) oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

5-6-aastane laps

- 1) tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;
- 2) seab endale eesmärgid ja üritab neid ellu viia;
- 3) on oma tegevuses orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;
- 4) eelistab omasoolisi mängukaaslasi, kujunevad sõprussuhted;
- 5) suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
- 6) järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada;
- 7) järgib sotsiaalset rutiini.

Sotsiaalsed oskused:

6-7-aastane laps

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

Enesekohased oskused:

6-7-aastane laps

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- 3) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;

Saue lasteaed Midrimaa_Õppekava

7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;

8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

6. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD ÕPITULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL

6.1. Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;

Valdkonna **Mina ja keskkond** sisu: sotsiaalne keskkond, looduskeskkond, tehiskeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valdkonna temaatika tuleneb lapse huvist igapäevaelu ja teda ümbritseva keskkonna vastu;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima, avastama ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, avalikus ruumis, oma tervise seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama, ülesandeid ja probleeme püstitama, küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja arutledes märgatust ning kogetust järeltõlget tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) teab oma nime, vanust, sugu, kodust aadressi, rahvust; tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, oskusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma perekonda, kodu, traditsioone, koduseid tegevusi, kodumasinaid ja nende otstarvet;

- 3) teab lasteaia nime, aadressi, selles töötavate inimeste elukutseid; nimetab erinevaid ruume lasteaias ning teab nende otstarvet; kirjeldab lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid;
- 4) oskab märgata ohtu ja sellest hoiduda, eakohaselt abi anda ning abi kutsuda, helistada päästeametisse;
- 5) teab/nimetab üldtuntud elukutseid ja nende töövahendeid;
- 6) teab Eesti Vabariigi sümboleid, tähtpäevi, rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi;
- 7) järgib üldtuntud viisakusreegleid ja -kombeid;
- 8) teab mõistete õige ja vale tähendust;
- 9) teab, mis on sõprus; oskab andeks anda ja leppida; märkab kaaslast ja oskab teistega arvestada;
- 10) oskab väljendada oma emotsioone teisi arvestavalt (rõõm, mure jms);
- 11) teab/kirjeldab inimeste erinevusi (keeleline, rassiline, vanuseline, tervisest tulenev jne) ja abivahendeid (prillid, ratastool, vaegnägemine – valge kepp, vaegkuulmine – kuuldeaparaat);
- 12) teab/nimetab liiklusvahendeid, nende otstarvet; liiklust reguleerivate vahendite (märgid, foorid, jms) vajalikkust/otstarvet; mõisteid sõidu- ja jalakäijate tee; ohutu liiklemise reegleid ja ohutusvahendeid (helkur, vest, kiiver, turvavöö jms);
- 13) nimetab/järgib enesehügieeni ja tervise säästmisega seonduvaid tegevusi (nt riietumine, hügieeniharjumused, toitumine, kehaline aktiivsus, uni, puhkus jms).
- 14) nimetab lähiümbruse objekte (veekogud, taimestik, kodu- ja metsloomad, putukad) kirjeldades nende toimumisharjumusi, elukohta jms;
- 15) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 16) eristab/nimetab ööpäeva ja aastaegade vaheldumisega seonduvaid muutusi/erisusi;
- 17) märkab lähiümbruses korratust ja hoiab korda; mõistab säästva tarbimise põhimõtteid (prügi sorteerimine, vee- ja elektrikasutus jms); kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist.

6.2. Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;

- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna **Keel ja kõne** sisu: keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika; suhtlemine, jutustamine ja kuulamine; lugemine ja kirjutamine; lastekirjandus: ettelugemise kuulamine, jutuvestmine, arutelud.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse sisult mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1-2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;

10) kirjutab joonistähedega 1-2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;

11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

6.3. Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma päevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna **Matemaatika** sisu: hulgad ja loendamine; arvud ja arvutamine; suurused ja mõõtmine; geomeetrilised kujundid; kordused, loogikad, seosed.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab nende erinevusi ja sarnasusi, oskab neid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- on tähtsal kohal nii vaatlused, mäng, vestlused kui ka igapäevatoimingute seostamine matemaatikaga, kusjuures last suunatakse kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, puudutus- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) mõtestab arvude rida 12ni;
- 2) oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu;
- 3) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid (+, -, =);
- 4) oskab koostada matemaatilisi jutukehi kahe etteantud hulga järgi;

- 5) teab igapäevaelus kasutatavaid pikkusmõõte cm, m ja km; massimõõtu kg ning mahumõõtu liiter; rahaühikut euro ja sent ning kasutab neid oma tegevustes;
- 6) mõõdab pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõtevahendiga;
- 7) eristab ruumilisi kujundeid tasapinnalistest kujunditest;
- 8) teab kuude nimetusi ning enda sünnikuud ja -päeva;
- 9) määrab kellaega täistundides ning koostab päevakava;
- 10) kasutab kõnes õigesti erinevaid ajamõisteid;
- 11) orienteerub tasapinnal ja ruumis.

6.4. Kunst

Kunstitegevused on üks lapse eneseväljendusviise, mille kaudu laps õpib vaatlema, võrdlema, analüüsima. Kunstitegevuste kaudu on lapsel võimalik väljendada enda loovust. Joonistades, maalides, voolides ja meisterdades areneb lapse eneseväljendus, fantaasia, loovus ja motoorne osavus.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- näitab üles loovust, innovaativsust, isikupära, omaalgatust;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat;
- kasutab erinevaid voolimis-, joonistamis- ja maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab mitmekülgeid materjale traditsiooniliselt ja innovaativselt;
- kasutab ohutult ja sihipäraselt materjale ja tööriistu;
- vaatleb kunstiteoseid ja arutleb nähtu üle.

Valdkonna **Kunst** sisu: loov kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete, arusaamade ja teadmiste edasiandmine nähtaval kujul; kunsti vaatlemine, vestlused kunstist.

Tehnilised oskused: voolimis-, joonistamis-, maalimis-, meisterdamisvõtete kasutamine.

Töövahendid: voolimis-, joonistamis-, maalimis-, meisterdamisvahendite kasutamine.

Materjalid: erinevate materjalide omadused, muutumine keskkonnades, kokkusobitumine, ühendamine.

Kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- laps saab kogemusi, elamusi, tunneb rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus vabalt väljendada oma maailmanägemist;
- voolides, maalides, joonistades ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid, kasutab oma teadmisi ja arusaamasid;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks;
- ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- kunstitegevusi viiakse läbi erinevates keskkondades, võimaldatakse kokkupuudet ja kogemusi mitmekesise materjalide ja töövahendite valikuga;
- suunatakse last tehtut analüüsima, loodu valmimise protsessile tagasi vaatama: miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil; milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kas töö on ootuspärane.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) kasutab loovalt vorme ja kujundeid ning nende kombinatsioone keerukamate objektide ülesehitamiseks;
- 2) rõhutab kõige tähtsamat oma töös värvi, suuruse või asukoha valikuga;
- 3) tunneb ümbritsevas esinevaid värve, nimetab erinevaid värvitoone (hallikas, taevasinine jne) ja segab värve uute toonide saamiseks;
- 4) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab neid vabalt valitud viisil;
- 5) märkab, jätkab ja kujundab mustri rida;
- 6) kujundab kaunistusmotiivi;
- 7) aitab kujundada ja dekoreerida ruumi;
- 8) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 9) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid, arvestades nende eripära ja olemust;
- 10) valmistab koos õpetajaga uusi voolimissegusid;
- 11) sobitab pindu kattes heledaid ja tumedaid, peeni ja jämedaid jooni;
- 12) kujutab inimesi neile omaste tunnuste kaudu;

- 13) keskendub alustatud tegevusele, püsib valitud teemas seda isikupäraselt tõlgendades ja loob oma kunstitöö;
- 14) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 15) kirjeldab kunsti teoseid, nende värve ja meeleolu ning jutustab/fantaseerib tegelaste tegevusest, ajast ja kohast.

6.5. Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna **Muusika** sisu on: laulmine ja muusika kuulamine; muusikalis-rütmiline liikumine ja pillimäng.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- esikohal on emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- laulude, muusika kuulamise palade, tantsude, mängude ja pillilugude valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule;
- 2) esitab neid laule nii rühmas kui ka üksi;
- 3) väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes õpitud muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), nt. kasutab külge- ja eesgaloppi ning hüpaksammu;

- 4) sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga;
- 5) kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara;
- 6) näitab tegevuses üles loomingulist initsiatiivi, toetudes oma kogemustele kuulnud palade suhtes (nt. jutustab, mida kuulis muusikas);
- 7) eristab vokaal- ja instrumentaalse muusika lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul);
- 8) oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaalpaladele, mängib pilliansambelis.

6.6. Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab ja tunneb rõõmu liikumisest;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt individuaalselt kui ka rühmategevuses;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib elementaarseid hügieeni ja ohutusnõudeid.

Valdkonna **Liikumine** sisu: kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen; oskused: põhiliikumised, liikumismängud, erinevad spordialad, tants, rütmika.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed: vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – ujumine, matkamine, suusatamine;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema;
- mitmekesistatakse põhiliikumist, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- 1) nimetab mõne Eesti tuntuma sportlase ja spordivõistlusi;

- 2) osaleb lasteaia spordipäeval, talub kaotust võistlusemängudes;
- 3) teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires;
- 4) keskendub sihipärasele kehalisele tegevusele;
- 5) mõistab hügieeninõuete olulisust;
- 6) liikudes ja mängides peab kinni üldistest ohutusreeglitest;
- 7) käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses;
- 8) ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisaülesandeid;
- 9) sooritab põhiliikumisi pingevalt, liigutused on koordineeritud ja rütmilised;
- 10) kasutab harjutusi tehes domineerivat või mõlemat kätt;
- 11) kasutab mängu- ja spordivahendeid loovmängudes;
- 12) säilitab paigal olles tasakaalu;
- 13) võistleb kombineeritud teatevõistlustes;
- 14) mängib lihtsustatud reeglitega sportmänge, organiseerib ise liikumismänge;
- 15) kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 16) valitseb oma liigutusi ja kehahoidu nii ruumis, maastikul kui ka tänaval;
- 17) säilitab tasakaalu dünaamilistes harjutustes;
- 18) orienteerub mänguväljakul ning sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene;
- 19) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi;
- 20) libiseb jäär ajal kükkis, tõukab kelku täites eriülesandeid;
- 21) osaleb kelguvõistlustel, liigub suuskadel õpperajal libiseva sammuga;
- 22) sooritab trepptõusu suuskadel, käsitseb suusavarustust õpetaja juhendamisel;
- 23) kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga, sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega, kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides;
- 24) väljendab liikumise kaudu emotsioone, mängib lihtsamaid maastikumänge;
- 25) kasutab liikudes loovalt vahendeid (sahinaid, rõngaid);
- 26) tegutseb iseseisvalt koduümbruse mängu- ja spordiväljakul;
- 27) algatab ja mängib lihtsate reeglitega sport- ja liikumismänge.

7. ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Õppekava uuendamine on pidev protsess. Muudatused kantakse õppekavasse vastavalt vajadusele.

Lasteaia õppekava arendamine toimub kõigi pedagoogide, erispetsialistide, juhtkonna ja hoolekogu koostöös.

Rakendumise analüüsimiseks kasutatakse erinevaid töövorme (sisehindamine, pedagoogilised nõukogud ning tööruhmade koosolekud).

Kõik arvamused ja muudatusettepanekud on oodatud ning arutatakse läbi majasisese arendustöö tööruhma poolt.

Õppekava uuendades ja täiendades lähtutakse sisehindamise tulemustest ning pedagoogide, lapsevanemate ja erispetsialistide arvamustest.

Pedagoogilise nõukogu otsusest lähtuvalt kinnitab direktor õppekava käskkirjaga.

Lapse arengu hindamine on protsess, mis aitab rühmaõpetajatel, lapsevanematel ja erispetsialistidel saada järjepidevalt ülevaadet meie lasteaias käiva lapse arengudünaamikast. See toetab arengulise eripäraga lapse varajast märkamist, õigeaegset sekkumist ja lapsevanema nõustamist. Lapse arengu jälgimisel ja hindamisel on oluline ka välja selgitada lapse huvid ja andekus, et neid õppe- ja kasvatustegevuses toetada ja arendada. Igale lapsele avatakse ühekordselt kaart (sotsiaal-emotsionaalse arengu hindamine, arengukaart, vajadusel individuaalsuse kaart), mida täidetakse kogu lasteaias käimise aja jooksul. Viimasel õppeaastal täidetakse ainult koolivalmiduskaart.

Käesolev dokument reguleerib Saue lasteaias Midrimaa lapse arengu kaardistamise etapid ja korra.

LAPSE SOTSIAAL-EMOTSIONAALSE ARENGU HINDAMISE KAART

3-4-aastaste laste esmaseks arengu hindamise aluseks on Sa Suudad Seda programmi hindamismetoodikale tuginev sotsiaal-emotsionaalse arengu hindamise kaart.

Kaardi avab rühmaõpetaja veebikeskkonnas ELIIS. Lapse sotsiaal-emotsionaalseid oskusi hinnatakse iga uue 3-4-aastase lapse puhul esimese poolaasta lõpuks koos vanemaga tutvumisvestluse käigus ning sama õppeaasta kevadel. Lapse sotsiaal-emotsionaalset arengut hinnatakse vajadusel jooksvalt või vähemalt üks kord õppeaastas, fikseerides hindamise kuupäeva ja aasta.

Koolieelikutele eraldi lapse sotsiaal-emotsionaalse arengu hindamise kaarti täitma ei pea. Omandatud/omandamata oskused kantakse koolivalmiduskaardile.

ARENGUKAART

Rühmaõpetaja avab veebikeskkonnas ELIIS igale uuele lapsele arengu hindamiseks arengukaardi, milles kirjeldab õppeaasta jooksul lapse arengut. Lapse arengu hindamist ja fikseerimist viiakse läbi igal õppeaastal kuni eelviimase aasta lõpuni (viimasel aastal täidetakse koolivalmiduskaart). Lapse arengu hindamise aluseks on Saue lasteaed Midrimaa õppekava. Lapse arengut hinnatakse üks kord õppeaasta jooksul, fikseerides hindamise kuupäeva ja aasta.

Arengukaart on arenguvestluse aluseks.

INDIVIDUAALSUSE KAART

Arengulise erivajaduse esmaseks märkajaks on rühmaõpetaja, kes vaatlleb ja jälgib last rühmategevustes ning fikseerib eakohasest arengust mahajäämuse päevikus. Lapse vaatlemisse kaasatakse lasteaia eripedagoog, kes vajadusel kaasab teised tugispetsialistid.

Arengulise erivajaduse ilmnemisel vaatlleb eripedagoog õpetaja tähelepanekutele toetudes last rühma tegevustes, teeb vaatlusest kokkuvõtted, tutvub lapse arengukaardiga ja avab vajadusel individuaalsuse kaardi (IK) veebikeskkonnas ELIIS, mille täitmist alustab rühmaõpetaja ning jätkab täiendamist koostöös tugispetsialistidega (eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog või HEV-koordinaator).

Individuaalsuse kaardi avalikustab vanematele eripedagoog. Vajadusel kutsub HEV-koordinaator kokku ümarlaua.

INDIVIDUAALNE ARENDUSKAVA (IAK)

Individuaalne arenduskava (IAK) on ühele lapsele planeeritud õppekava, milles on ära toodud lapse arengutaseme kirjeldus, kavandatava perioodi üldeesmärk, arendatavad valdkonnad ja nende sisu (oskused). IAK on kokkulepe vanema ja lasteaia vahel ning vormistatud kui eraldi dokument.

1. Otsuse, et rakendatakse IAK, teeb lapse arengut toetav meeskond HEV-koordinaatori juhtimisel lapse arengutaseme hindamise järel.
2. IAK avab eripedagoog ning IAK täidetakse koostöös rühmaõpetajate ja eripedagoogiga (vajadusel kaasatakse ka teised erispetsialistid). IAK-d tutvustatakse seejärel lapsevanemale ning kooskõlastatakse.
3. Kord poolaastas kutsub HEV-koordinaator meeskonna (sh lapsevanemad) aruteluks kokku, kus vaadatakse üle saavutatud individuaalsed eesmärgid ja omandatud oskused. Planeeritakse edasine arendustegevus koostöös lapsevanemaga.
4. Õppeaasta lõpul toimub ümarlaud kokkuvõtete tegemiseks ja edasiste sammude planeerimiseks.

IAK sobib vajaduse korral rakendada igas rühmatüübis, eelkõige keerulisemate erivajaduste korral, lapse arengut toetav meeskond võib olla erineva suurusega (võimalusel ja vajadusel kaasatud ka lasteaia-välised spetsialistid).

KOOLIVALMIDUSE KAART

Lasteaia lõpetamisel täidetakse lapse kooliküpsust kaardistav koolivalmiduse kaart, millel kajastatakse lapse üldoskuste areng, vaimne areng, füüsiline areng, lapsele osutatud eritoe andmed, kokkuvõtte koolivalmidusest, arengu tugevad ja arendamist vajavad küljed.

Kõik lapse arengut kirjeldavad dokumendid täidetakse veebikeskkonnas ELIIS ning avalikustatakse vanemale õppeaasta lõpus peale dokumendi lõplikku täitmist.

Rühmaõpetajate ja erispetsialistide koostöös koostatud koolivalmiduskaardi allkirjastab enne väljastamist lasteasutuse direktor. Allkirjastatud koolivalmiduskaart avalikustatakse lapsevanemale veebikeskkonnas ELIIS. Seejärel annab lapsevanem ARNO keskkonnas nõusoleku lapse koolivalmiduskaardi koolile edastamiseks.

ARENGUMAPP, ARENGUMÄNG JA ARENGUVESTLUS

Uutel rühmadel (2-3-aastased lapsed, 3-4-aastased lapsed) on soovitatav teha sügisel tutvumisvestlus lapsevanematega ning soovijatele lisaks kevadel.

Arengumappi täidetakse kogu lapse lasteaia viibitud aja jooksul. Arengumappi kogutakse õpetaja valikul lapse arengudünaamikat kirjeldavaid materjale. Arengumapp võib olla nii digitaalne kui paber kandjal.

Arengumäng viiakse läbi kõigi koolieelikutega. Arengumängul on olemas täpne korralduslik juhised, läbiviimise sisu üle (ülesanded, lahendus) otsustab rühm. Arengumängu on soovituslik teha maksimaalselt kaks korda kogu lasteaia aja jooksul ja mitte kahel järjestikusel aastal. Arengumängu võib läbi viia ka varem ehk kevade alguses.

Arengumängu järgselt toimub vanematega soovi korral vestlus.

Lapsevanematega arenguveestluste läbiviimise aluseks on lapse arengu hindamise tulemused.

ÜMARLAUD/VESTLUS

Ümarlauas osalevad inimesed, kes on seotud lapse arengu toetamisega. Ümarlaud kutsutakse kokku info ühtlustamiseks ja edasiste sammude määramiseks. Ümarlauas räägitu ja kokkulepped protokollitakse kirjalikult, eelnevalt lepitakse kokku protokollija. Infovahetus on konfidentsiaalne.

KOOSTÖÖ HARNO RAJALEIDJA KOOLIVÄLISE NÕUSTAMISMEESKONNAGA

Kooliväline nõustamismeeskond annab soovitusi lapse haridustee korraldamiseks.

Saue lasteaed Midrimaa_Õppekava

Lapse nõustamisele suunamiseks (Rajaleidja; Laste Vaimse Tervise Keskus; perearst) tuleb ette valmistada Arengukaart, Sotsiaal-emotsionaalne arengukaart, koolieelikutel ainult Koolivalmiduskaart ning HEV-lapsel Individaalsuse kaart.

Lasteaed nõustab lapsevanemat Rajaleidja poole pöördumiseks ja aja kokku leppimiseks.

Lapse arengu hindamisel on võimalik kasutada allolevat abimaterjali.

- Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Oppekorraldus_Alusharidus.pdf

- Lapse arengu hindamine ja toetamine

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Lapse_areng_Alusharidus.pdf

- Üldoskuste areng koolieelses eas

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Yldoskused_Mang_Alusharidus.pdf

- Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Oppevaldkonnad_Alusharidus.pdf